

Siedem groszy

WIADOMOSCI ZE SWIATA-NAJCIEKAWSZE PROCESY SENSACYJNA POWIEŚĆ

dziennik ilustrowany dla wszystkich o wszystkim

Droga Kapicy pod szubienicę Ze spokojnego chłopca—krwawego bandytę

(Własny reportaż „Siedmiu Groszy”)

Kr 61. Huła, 23 stycznia.

Już 26 stycznia br. rozegra się ostatni akt skrytobójczego zamordowania spokojnego pracownika śp. Władysława Gryca w Orzegowie. Sprawcy zasiada przed sądem doraźnym i odpokutują za popełnioną zbrodnię. Zbrodniczy krok syna najbardziej zranił serce matki, Franciszki, która boleje nad losem syna, wychowa-

nego w niezmiernie trudnych warunkach. Ból serca matczynego jest wielki. Płacząc opowiada o wielkim nakładzie sił i starań, aby dać odpowiednie wychowanie swemu synowi, który mając zdrowe zasady w dzisiejszych trudnych warunkach gospodarczych, załamał się i bezwiednie wszedł na drogę występku.

Okrutny cios w rodzinę

Wskutek nieszczęśliwego wypadku na kopalni „Ślask” w Chropaczowie zginął w roku 1912 tragiczną śmiercią ojciec Franciszka, którego nie było jeszcze wtedy na świecie, a urodził się w 5 miesięcy po śmierci ojca. Nieubłagany los zabrał rodzinie Kapiców żywiciela, sumiennego opiekuna i kochającego ojca oraz męża. To też był to dla niej cios okrutny, który

specjalnie silnie dotknął matkę Franciszka.

Ze skromnej renty, jaką matka Kapicy otrzymywała z kopalni nie mogła utrzymać siebie i dzieci, to też zaraz po urodzeniu się Franciszka zmuszona była ciężko pracować. Przez całe dziewięć lat pracowała wdowa w warsztacie pracy, który przedtem zajmował jej mąż, to jest na kopalni „Ślask” w Chropaczowie.

Młodzieńcze lata Kapicy

W tym to właśnie czasie dorastał Franciszek Kapica. Już od wczesnej młodości odznaczał on się od reszty dzieci małomównością i spokojnym usposobieniem. Matka nie mogąc z powodu ciężkiej pracy należycie dopilnować syna, jako dobra Polka i członkini kilku organizacji narodowo-społecznych, zdawała sobie sprawę z tego, że zaniedbane w domu wychowanie może młody chłopak uzupełnić w organizacjach kulturalno-oświatowych.

To też po rozmowie z matką Franciszek Kapica zapisał się do gniazdka „Sokoła” w Chropaczowie, którego był on

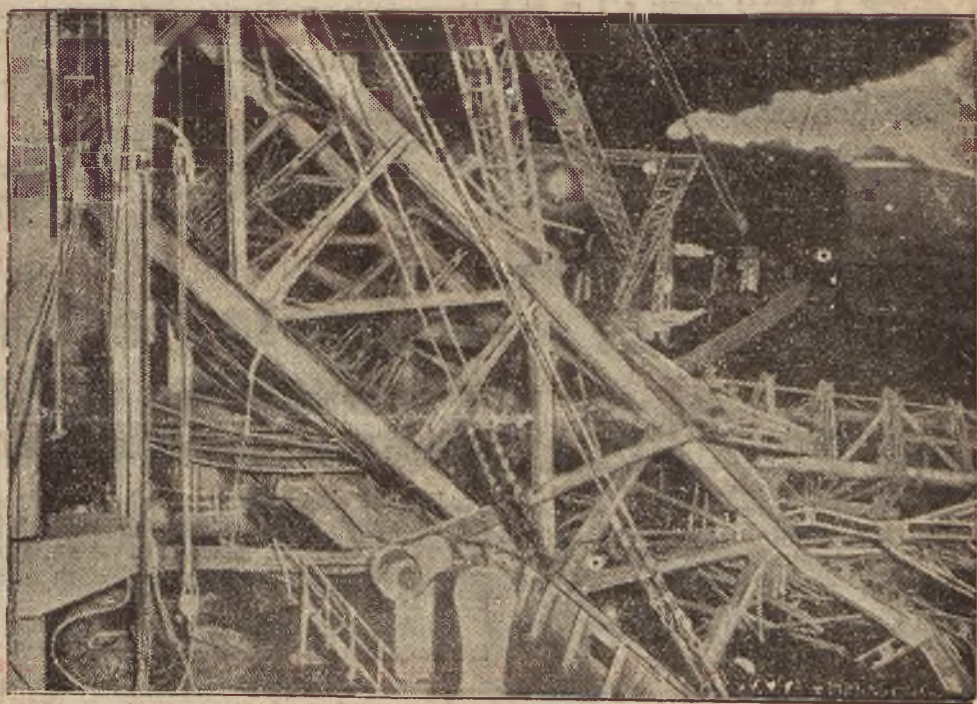
karnym członkiem. Największą przyjemność sprawiali mu ćwiczenia fizyczne. Ówczesny naczelnik „Sokoła” p. Antoni Bednarek nie mógł nic złego o nim powiedzieć, a przeciwnie wszędzie wydawał mu jaknajlepszą opinię.

W roku 1924 opuścił Franciszek Kapica mury szkolne. Właśnie wtenczas kryzys gospodarczy rozpoczynał swój niszczycielski pochód. O pracę było już bardzo trudno, a zwłaszcza chłopcu, który codopiero ukończył naukę szkolną. Tak bezczynnie Kapica spędził kilka lat, jednak zawsze brał udział w przysposobieniu wojskowemu. Kiedy już był starszym, czekał na chwilę, gdy zostanie powołany do czynnej służby wojskowej, by następnie zostać zawodowym żołnierzem i w ten sposób zabezpieczyć swoją przyszłość.

Nie ustawał jednak w poszukiwaniach pracy, w czym dzielnie pomagała mu jego matka. Była ona kilkakrotnie w zarządzie kop. „Ślask” w Chropaczowie, prosząc o zajęcie dla syna. Również i były prezes „Sokoła” p. Skrzypiec, zajmujący obecnie stanowisko dozorca kopalnianego, poruszył wszystkie sprężyny, by wyszukać dla młodego Kapicy pracę. Matka jego była także u naczelnika gminy. Wszystkie te zabiegi pozostały bez skutku, gdyż mimo najlepszych chęci tych osób, żadnej pracy wyszukać nie było można, gdyż przecież na Śląsku jest kilkadziesiąt tysięcy bezrobotnych, w tem znaczna ilość żywicieli rodzin.

Pierwsze kroki na drodze występku

Jako ostatniej deski ratunku szukał Kapica w „Volksbunde”. Słyszac od kolegów, że „Volksbund” wypłaca znaczne zapomogi i interwenjuje w przemyśle na rzecz swych członków i on zapisał się do tej organizacji mimo, że „Volksbundem” nie go nie łączyło. Ten krok stał się właśnie dla Kapicy jego zgubą. Tam w „Volksbunde” spotykał się z kolegami,

W Vlaanderen, porcie holenderskim, uległ kompletnemu zniszczeniu największy na świecie portowy dźwig załadowniczy, ważący 380 tonn. Dwóch robotników postradalo życie, kilkunastu zostało rannych.

kterzy namawiali go do czynów kolidujących z kodeksem karnym. Jakkolwiek Kapica z swych wypraw złodziejskich do domu żadnych przedmiotów nie przynosił i przed matką nie zwierzał się, to jednak serce matki instynktownie wyczuło, że syn jej coraz bardziej stacza się w przepaść.

sił i przed matką nie zwierzał się, to jednak serce matki instynktownie wyczuło, że syn jej coraz bardziej stacza się w przepaść.

Tragedja matki zbrodniarza

To też matka teraz zaczęła jeszcze większą opieką otaczać swego syna. Zakazywała mu widywania się z jego współnikami: Ittnerem i Tradem, których równocześnie wyprosiła ze swego mieszkania. Aż pewnego razu przyszedł Ittner do Kapicy, któremu się w wielkiej tajemnicy z czegoś zwierzał. Matka prze-

czuwała, że chodzi o jakąś nieczystą sprawę. Nie wiedząc jednak o co chodzi, nie mogła zapobiec nieszczęściu, a prztem syn jej był już za bardzo rozgoryczony i stał nad brzegiem przepaści. W ten sam dzień wyszedł już z domu, a w ciemnościach nocy dokonał wraz z współnikami zbrodniczego czynu.

Droga pod szubienicę

Oto droga życia, która szedł Kapica, zbaczając pomalą ale systematycznie na ścieżki bezprawia i występku, zatrzymując się w swej wędrówce w cieniu szubienicy. Może, gdyby zbrodniarz dostał

jakieś zatrudnienie, jakieś źródło uczciwych dochodów, nie byłby nawiązał kontaktu z ludźmi, którzy spacyli jego charakter i dopomogli mu do wejścia w kolizję z prawem. (s)

Liselotte Landbeck, nowa gwiazda w austriackim sporcie tyżwiarskim, ustaliła na międzynarodowych zawodach w Davos nowy światowy rekord szybkości, dokonując biegu na 500 metrów w 51,3 sek.

Sąd doraźny nad Szwecm — odbędzie się 5 lutego b. r. w Rybniku

Rybnik, 23 stycznia.

Jak się dowiadujemy, prokurator Sądu Okręgowego w Katowicach sporządził już akt oskarżenia przeciwko mordercy posterunkowego policji Fójcika, Franciszkowi Szwecowi, który odpowiadać będzie za umyślne zabójstwo z art. 225 paragr 1 k. k. Akta zostały

już przesłane do prezesa Sądu Okręgowego, który wyznaczył termin sądu doraźnego na 5 lutego 1934 r. w Rybniku.

W tym więc dniu rozstrzygną się ostatecznie losy jednego z najgroźniejszych bandytów pow. aty Rybnickiego. (s)

Pułapka na sen. Panta w Gliwicach

Lisi podstęp hitlerowców

Jak się dowiadujemy, hitlerowcy planowali w podstępny sposób aresztować i uwięzić przywódcę katolików niemieckich w Polsce, senatora dr. Panta z Katowic.

Mianowicie w związku z przyjazdem wicekanclerza von Papena na zjazd katolicki do Gliwic, urządzony został w hotelu „Haus Oberschlesien” wielki bankiet, na który zaproszony został również senator dr. Pant. W chwili, gdy wszyscy zaproszeni goście byli już zebrani, przybył nagle do hotelu w mundurze hitlerowskim prezydent policji gliwickiej oraz dowódca S. A. Ramshorn w towarzystwie dwóch szturmowców hitlerowskich. Szurmowcy udali się z Ramshornem do sali, w której miał się odbyć bankiet, pytając się głośno obecnych już na sali gości o senatora dr. Panta i przedstawiając gospodarzowi nakaz aresztowania dr. Panta. Wśród zebranych gości zapanała wielka konsternacja i zaniepokojenie. Stwierdzono jednak, że sen. dr. Panta niema wogóle w Gliwicach i, że nie skorzystał on z zaproszenia na bankiet. Ramshorn wraz z szturmowcami opuścił hotel.

Zaznaczyć należy, że senator dr. Pant od przeszło roku nie bawił na terenie Rzeszy niemieckiej, i, że hitlerowcy chcieli go podstępnie zabić na teren niemiecki dla wywarcia zemsty za jego nastawienie antyhitlerowskie.

O zająści powyższem donosi krótko Kat. Ag. Prasowa, a pozątem obszernie organ kancierza Dollfusa, wiedeńska „Reichspost” z dn. 19 bm.

„Kattowitzer Ztg.” z dn. 23 bm. donosząc o tem, udaje, jakoby nic nie wiedziała o zaproszeniu dr. Panta na bankiet w Gliwicach, i stawia wiarygodność

tej wiadomości pod znakiem zapytania, — twierdząc naiwnie, że „sen. dr. Pant jest przecież obywatelem polskim i w razie zaareztowania go, należałoby się liczyć z krokami dyplomatycznymi Rządu polskiego”. Naiwność hitleryzującej „Kattowitzer Ztg.” jest doprawdy rozbijająca!

Armia bezrobotnych w Wielkich Katowicach

17 000 ludzi bez pracy i środków do życia

Z końcem grudnia ub. r. zarejestrowano na terenie Wielkich Katowic bezrobotnych m. in.: w górnictwie 901 osób (w styczniu 795), w hutnictwie 87 (63), w przemyśle metalowym 1815 (1898) w przemyśle budowlanym 816, drzewnym 173, niewykwalifikowanych robotników 6.064, biuralistów 2.563, nauczycieli 16 (w styczniu 2) — ogółem wraz z bezrobotnymi z innych dziedzin przemysłu itp.

13.101. Liczbą tą oczywiście nie są objęci wszyscy ci bezrobotni, którzy wyczerpali prawo do zasiłków. Będzie ich około 4.000, czyli ogółem bez pracy znajduje się na terenie Wlk. Katowic około 17.000, jeżeli nie więcej, ponieważ nie wszyscy bezrobotni zgłaszali się celem zarejestrowania bądź z fałszywego wstydu, bądź też z innych względów.

Śląsk zalany fałszywymi sztuczkami

Precyzyjne wykonanie falsyfikatów

Od 3 do 4 dni zauważono na całym terenie Wojew. Śląskiego przytływ nleżycie wielkiej ilości fałszywych 100-złotówek. Pierwsze okazy fałszywych banknotów zdołano odebrać w kasie P. K. O. w Katowicach.

Sfałszowane banknoty 100-złotowe nógół są bardzo dobrze podrobione. słabo jedynie wypadł wizerunek Kościuszki (za wielkie kontrasty w rysunku). Poza

znak wodny (wizerunek Kościuszki) jest „nadłuszczone”. Charakterystyczne przy tych banknotach jest również i to, że mają one tylko 6 cyfr (np. 639.751), podczas gdy prawdziwe banknoty posiadają dodatkowo przedtem jedno zero (np. 0.639.751).

Policja wszczęła dochodzenia w kierunku wykrycia kolporterów i „fabrykantów” tych 100-złotówek.

Odwołanie konferencji z powodu wyjazdu p. Westena

Dokoła obniżki płac w Olkuszu

Jak już donosiliśmy przed kilku dniami uruchomiono po miesięcznej przerwie fabrykę „Olkusz”, jednak dyrekcja wystąpiła niespodziewanie z żądaniem obniżki płac.

Wobec tego robotnicy zwrócili się o interwencję do inspektora pracy, który

na wtorek wyznaczył konferencję w Olkuszu.

Konferencja ta jednak nie doszła do skutku, ponieważ właściciel p. Westen wyjechał w międzyczasie do Wiednia.

Czy wobec tego obniżka dojdzie do skutku, niewiadomo.

Uwolnienie od winy i kary Kraft-Henckla von Donnersmarcka

Jak już we wczorajszym numerze informowaliśmy, Sąd Okręgowy w Tarn. Górach rozpatrywał sprawę Kraft-Henckla von Donnersmarcka, który odpowiadał za zatrudnienie obcokrajowca, niejakiego Schirma bez zezwolenia władz Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Wśród olbrzymiego zainteresowania sąd

ogłosił we wtorek wyrok uwalniający oskarżonego Kraft-Henckla von Donnersmarcka od winy i kary dla braku dostatecznych dowodów. Wyrok uwalniający wywołał ogólną sensację.

Prokurator zapowiedział apelację, wobec czego sprawę tę ponownie rozpatrzy Sąd Apelacyjny w Katowicach. (s)

Śmierć w podziemiach kopalni „Wujek” pod Katowicami

W podziemiach kopalni „Wujek”, pod Katowicami, wydarzył się 23 bm. nieszczęśliwy wypadek górniczy. Około godziny 5-tej nad ranem na jednym z filarów na głębokości 540 metrów oberwały się masy węgla, wskutek czego poranny został śmiertelnie rębacz Jan Augustyniak.

Nieszczęśliwy górnik poniósł śmierć na miejscu. S. p. Augustyniak liczył lat 42, osierocił żonę i dwoje dzieci, zamieszkałe w Katowicach przy ul. Strzeleckiej 5. Zwłoki zabitego górnika przewieziono do kostnicy Spółki Brackiej w Katowicach.

Śmierć podczas pogrzebu w Wolbromiu

Z Wolbromia donoszą o strasznym zabójstwie. dokonaniem w czasie pogrzebu żydowskiego.

W chwili gdy kondukt pogrzebowy szedł się na cmentarz żydowski, przechodziło dwóch bezrobotnych 22-letni Eug. Sygula z kolega. Przystanęli oni, przyglądając się pogrzebowi.

W tym momencie z grupy żydów na cmentarzu rzucono kamień, którym ugodzony w głowę Sygula padł trupem na miejscu.

Żydzi nie chcą wydać obecnie mordercy, a nawet interwenjowali w tej sprawie u p. starosty.

Czad w areszcie policyjnym w Chropaczowie

Bezrobotny - aresztant uległ zastruciu

W dn. 21 bm. o godz. 17 zgłosił się dobrowolnie na posterunek policji w Chropaczowie celem odcierpienia kilkudniowej kary administracyjnej bezrobotny Franciszek Badanek z Chropaczowa.

Następnego dnia o godz. 7.45 rano podczas kontroli aresztu posterunkowi po-

licji stwierdzili, że Badanek zachorował i daje słabe oznaki życia. Aresztanta natychmiast wyniesiono z celi, poczem zastosowano wobec niego sztuczne oddychanie. Przywołany lekarz stwierdził początkowo chorobę serca i polecił odstawić chorego do szpitala.

Już prawie WSZYSTKIE PANIE wiedzą o tem, że znane

białe tygodnie

w firmie

Benno Kutner

Katowice. Rynek, rozpoczynają się dnia 1 lutego br. Przeprowadzą dnia 31 stycznia br.

W imię sprawiedliwości

W związku z zamieszczonej w „Siedmiu Groszach” wiadomością p. t. „Autobus nad przepaścią”, proszę nas p. Józef Szczyrba z Rożdżen-Szopienic o wyjaśnienie, że autobus nie był przepełniony pasażerami, oraz, że przewody elektryczne nie zostały pozrywane.

P. Wojciech Wrana z Brzezin Śląskich prosi nas o wyjaśnienie, że nie ma on nic wspólnego z aresztowanym bandytą Ryszardem Wraną z Brzozowic.

Straszne samobójstwo bezrobotnego w Zawierciu

Zawiercie wstrząśnięte zostało strasznym samobójstwem 59-letniego Rudolfa Wilhelma Procznera, Górnośląska 53, b. maistra fabryki Berndta, który już od dłuższego czasu pozostawał bez pracy.

Nieszczęśliwy nawet marzyć nie mógł o znalezieniu pracy, to też popadł w nędzę, a ostatnio nie miał co włożyć do ust.

Od kilku dni P. chodził przygnębiony, a onegdaj popadł w tak silny rozstrój nerwowy, że w mieszkaniu powiesił się na drzwiach.

Jaskiniowcy z Murcek na ławie oskarżonych

W ub. wtorek Sąd Grodzki w Mikołowie, rozpatrywał sprawę trzech mieszkańców jaskini, znajdujących się w Murckach, w powiecie Pszczyńskim. Na ławie oskarżonych zasiadli Haśnik, Pieronczyk oraz Nowakówna. Wszystkim zarzucano, iż w ciągu ub. roku dopuścili się kilku włamań do pobliskich domostw, gdzie kradli przeważnie drob. Oskarżeni, którzy przyznali się w części do zarzuczonych im czynów, tłumaczyli się, iż kradzieży takich dopuścili się z nędzy. Sąd zasądził osk. Pieronczyka na karę 1 roku więzienia, osk. Haśnika na 8 miesięcy więzienia, zaś osk. Nowakównę na 2 miesiące aresztu. Surowy wymiar kary sąd uzasadnił tem, iż oskarżeni byli kilkadziesiąt razy karani za różne przestępstwa. (ok)

Ojcowie Nowego Bytomia radzą...

Na ostatnim posiedzeniu Rady gminnej w Nowym Bytomiu, które się odbyło w dniu 18 stycznia br. wyrażono zgodę na wydanie 4 rozporządzeń policyjnych, a mianowicie: rozporządzenia o przyłączeniu nieruchomości do wodociągu gminy Nowy Bytom, rozporządzenia o przyłączeniu nieruchomości do publicznej kanalizacji, rozporządzenia o ulicach i częściach ulic wykończonych dla ruchu publicznego i zabudowania oraz rozporządzenia o czyszczeniu kominów. Cztery inne stare rozporządzenia jako nieaktualne postanowiono znieść. Poza tem w budżecie administracyjnym na rok 1933-34 dokonano różnych zmian kredytowych na ogół sumę w wysokości 13 tys. zł. W komunikatach radni podali do wiadomości żałe mieszkańców gminy Nowy Bytom w sprawie złego połączenia tramwajowego z Katowicami, przyczem stwierdzono, iż przed kilkoma miesiącami wstrzymano ruch tramwajowy z Chebzia do Nowej Wsi, wskutek czego obywatele, którzy chcą się udać do Katowic muszą z Nowej Wsi na tramwaj czekać 15—30 minut, przez co tracą się nie tylko czas, ale musi się przebywać — nawet przy najśniejszych mrozach — na wolnym powietrzu.

Sensacyjna kradzież w hucie „Bankowej” w Dąbrowie

W magazynie huty „Bankowej” w Dąbrowie dokonano sensacyjnej kradzieży. Niewykryty dotychczas sprawca skradł tygiel i miseczkę platynową, wartości 2000 zł.

Policja prowadzi energiczne dochodzenia.

24 stycznia 1934

Dziś: Tymot. b. m.
Jutro: Nawr. św. Pawła
Wschód słońca: g. 7 m. 54
Zachód: g. 16 m. 30
Długość dnia: g. 8 m. 37

Kronika Śląska

Redakcja i administracja: Katowice, ulica Sobieskiego 11.

REPERTUAR TEATRU POLSKIEGO W KATOWICACH:

ŚRODA: g. 20 „Zaloga A”.
CZWARTEK: g. 20 „Skapiec” (premiera).
SOBOTA: g. 20 „Skapiec”.

REPERTUAR KINOTEATRÓW:

KATOWICE. Capitol: „Noctny Express”. Casino: „Senca wieczne młodo”. Colosseum: „Zew młodości” i „Mój przyjaciel”. Palace: „Czemp”. Rialto: „Vlasta Burian jak karawanier”. Union: „Wampir Duesseldorfu”. KRÓL. HUTA. Colosseum: „Kawałkada” i „Nieznajoma z telefonu”. Apollo: „Celowiek o dwu maskach” i „Pod przegierzem”. Roxy: „Wieczny wróg” i „W blasku kochajcy”.

BIELSKO. Apollo: „Skandal w Budapeszcie”. Miel-ske: „Łódź podwodna A—L 14”.

BIALA. Miel-ske: „Afera Dreyfusa”.

RADIO:

CZWARTEK, 25 STYCZNIA 1934 R.
Katowice. 7.00 „Kiedy ranne wstała zono”. 7.05 Gimnastyka. 7.20 Muzyka. 7.55 Chwilka gospodarstwa domowego. 11.57 Sygnał czasu. 12.05 Muzyka. 12.30 Wiadomości meteorologiczne. 12.35 XII-ty koncert szkolny Filharmonji Warszawskiej. 15.20 Wiadomości gospodarcze. 15.40 Muzyka. 16.55 Muzyka lekka. 18.00 Stuchowisko „Margrabia”. 19.10 Pelletan sportowy. 19.40 Komunikat świąteczny. 19.43 Wiadomości sportowe. 20.02 „Muzyka Niepodległej Polski”. 21.00 Transmisja z Teatru La Scala w Mediolanie opery G. Donizetti’ego „Faworyta”.

— **POSTĘPIENIE RADY MIEJSKIEJ W KRÓL. HUCIE.** Posiedzenie Rady Miejskiej w Król. Hucie, odbędzie się w środę, dnia 24 stycznia br. o godz. 5-tej po południu w ratuszu, w sali posiedzeń Rady Miejskiej.

— **NOWE ŚWIETÓWKI I ZWOLNIENIA.** Jak nam donoszą, to na kopalni „Bluecher” w Boguszowicach, pow. Rybnik, zaprowadzono już drugą świetłówkę w tym tygodniu. Poza tem stwierdziliśmy, że z dniem 1-go lutego ma nastąpić na tejże kopalni nowa redukcja.

— **OPLATEK ZW. POWST. I B. ŻOŁN. W NOWEJ WSI.** „Oplatek” w Stowarzyszeniu Powstańców i byłych Żołnierzy w Nowej Wsi odbył się w sobotę, dnia 20 bm. w sali p. Olbrycha. Liczne reprezentacje i wypełniona po brzegi duża sala uczestnikami, były najwymowniejszym wyrazem sympatii dla tej organizacji.

— **ORYGINALNE WEZWANIE DO DEMONSTRACJI.** Dnia 23 bm. o północy podczas zabawy weselnej w lokalu Werszkowej w Bielszowicach wszedł na scenę Walter Kocur z Bielszowic (Główna 203), wzywając bezrobotnych do wzięcia udziału w demonstracji przed urzędem w Bielszowicach, celem wymuszenia zelówek, opału i zasiłków. Na K. spisano protokół.

— **REDUKCJE W LECZNICACH SPÓŁKI BRACKIEJ.** Jak się dowiadujemy, Spółka Bracka w Tarn. Górach, wydała w tych dniach do swych leczniczych zarządzeń, aby przeprowadziły redukcje personełu. Ogółem ma być zredukowanych 36 osób, którym z dniem 1-go lutego bież. roku mają zostać doręczone wypowiedzenia stosunku służbowego na dzień 15 lutego, wzgl. 1 marca br.

Wódz narodowych socjalistów oskarża...

Przed sensacyjnym procesem w Będzinie

Przed kilku dniami w sądzie grodzkim w Będzinie toczył się sensacyjny proces polityczny, który w całym Zagłębiu wzbudził olbrzymie zainteresowanie.

Na ławie oskarżonych zasiadł prezes miejscowej placówki nar.-socjalistów, Jan Nowiński, należący do odłamu katowickich socjalistów, który na jednym z publicznych zebrań w Będzinie powtórzył słynny zarzut o porozumiewaniu mec. Koziełskiego z Hitlerem, za pośrednictwem niejakiego Bauman.

Zarzut ten wywołał zrozumiałą sensację, zwłaszcza wśród żydów zagłębiowskich, tembardziej, iż p. Nowiński oświadczył, jakoby za popieranie polityki Hitlera obiecano mec. Koziełskiemu 20.000 marek niemieckich. Mec. Koziełski przeciwko Nowińskiemu skierował sprawę do sądu o oszczerstwo, dzięki czemu sprawa ta znalazła się na wokandzie sądu grodzkiego w Będzinie.

W dniu rozprawy sala sądowa wypełniona było po brzegi publicznością, wśród której przeważali żydzi.

Mec. Koziełski zjawiał się osobiście, popierając oskarżenie i domagając się surowej kary. Stwierdził przytem bezpodstawność zarzutów.

Oskarżony Nowiński usiłował przeprowadzić dowód prawdy, jednak sąd nie dopuścił świadków z Katowic, którzy oskarżeni są o analogiczne zarzuty.

O ważności sprawy świadczy fakt, że sąd zostawił sobie kilka dni czasu na opracowanie wyroku i motywów.

W ubiegły poniedziałek, na długo przed ogłoszeniem wyroku, gmach sądu formalnie był obleżony przez żądną wrażeń publiczność.

Oskarżony Nowiński skazany został na 3 miesiące aresztu, ponieważ, jak głoszą motywy, zarzut nie poparty został dowodami. Skazany zapowiedział apelację, oczekując na wyrok swych katowickich kolegów Graty, Żmizłiskiego i Niśkiewicza.

Rozprawa z oskarżenia mec. Koziełskiego przeciwko wymienionym, odracza-

na kilkakrotnie celem przeprowadzenia dowodu prawdy wyznaczona została na dzień 31 bm. w Katowicach.

Główny świadek w tej sprawie, Bauman, nie będzie mógł być przesłuchany, ponieważ znajduje się w Niemczech.

CZYTAJCIE POLONIE

jest jedynym niezależnym pismem narodowym na kresach zachodnich.

dzięki licznym placówkom redakcyjnym w kraju i zagranicą posiada dział informacyjny, znajdujący się na najwyższym szczyście doskonałości.

jest najsukcesywniejszym organem reklamowym.

wychodzi siedem razy w tygodniu i nabyć ją można we wszystkich miejscach sprzedaży.

zamawiać można u wszystkich agentów i sprzedawców „Siedmiu Groszy” w kioskach i we wszystkich urzędach pocztowych.

przyjmuje ogłoszenia wzrost lub przez wszystkie biura ogłoszeniowe.

posiada własną nowoczesną drukarnię i kliszarnię i wykonuje druki oraz klisze wszelkiego rodzaju po cenach przystępnych.

Adres: Śląskie Zakł. Graficzne
1 Wyd. „POLONIA” S. A.,
Katowice, Sobieskiego 11. Konto
PKO. Katowice: 302.510,
Warszawa: 181.153. — Prenumerata miesięcznie zł. 4.50.

Komuniści w Zagłębiu nawołują do strejku

W ostatnich dniach w kilku miejscowościach Zagłębia rozrzucono odezwy komunistyczne, nawołujące do generalnego strejku górników i hutników w dniu 24 bież. miesiąca.

W dniu tym odbywa się Kongres Kominternu. Na dzień ten policja w Zagłębiu zarządziła ostre pogotowie.

„Umysłowo chora” podpaliła stodołę w Wodzisławiu

Prasa na Śląsku, a między innymi również „Siedem Groszy” przyniosła w dniu 5 listopada ub. r. wiadomość, że 1 listopada upośledzona na umyśle Wencetyna Kiermaszówna, podpaliła stodołę, przyczem pożar zniszczył również zabudowania gospodarza Ign. Żemły, oraz wyrządził szkodę bratu Kiermaszówny przez to, że spłonęły trzy tury żyta, takąż ilość owsa, siana i maszyny rolnicze.

Jak się dowiadujemy, wiadomość ta jest nieścisła. Wencetyna Kiermaszówna jest osobą zdrową i z pożarem na kol. Chałupki w Wodzisławiu, nie miała nic wspólnego. Fałszywe wiadomości podane zostały do prasy, w celu szkolenia K., by unieemożliwić jej pobranie kwoty ubezpieczeniowej. (n)

Błyskawica na drzwiach bóżnicy w Czeladzi

Przed dwoma dniami, jakiś nieznany sprawca, na drzwiach bóżnicy w Czeladzi przykleił kilka odezw narodowych socjalistów z błyskawicą.

Wywołało to oburzenie żydów, którzy rano ulotkę zerwali.

Niezwykła zemsta na ile porachunków osobistych

Niejakiego Józefa Jakubiec, zamieszkałego w Piasku, w powiecie Pszczyńskim, zameldował policji, że napadnięty został w dniu 19 bm. o godz. 19 na szosie w Czarnkowie, przez niejakiego Jana Paliczka z Pszczyny. W czasie tego napadu P. mał skraść J. teczkę, zawierającą 400 zł., oraz różne dokumenty. W czasie wszczętych dochodzeń ustalono, iż napad taki wymyślił sobie tylko Jakubiec celem wpakowania Paliczka w rzeprzymienną aferę. Wszystko to miało być zemstą na skutek pewnych porachunków w osobistych. Na J. zrobiono wniesienie za wprowadzenie władzy w błąd. (ok)

Mennica w piecu piekarskim

Skazanie fałszerza pieniędzy w Sosnowcu

Z rozpoczętej w sosnowieckim Sądzie Okręgowym serii spraw o fałszerstwo pieniędzy i puszczania w obieg fałszyfków, odbyła się druga z kolei sprawa, przeciwko mieszkańcowi Kazimierzowi w pow. będzińskim, 42-letniemu Stanisławowi Pędzarkiemu, którego ujęcie nastąpiło w bardzo ciekawych okolicznościach.

Jak wiadomo, Sosnowiec i okolica od dłuższego czasu zalewane były fałszyfkami 1 zł. i 50-groszowymi, wszelkie zaś usiłowania nakrycia fałszerzy względnie kolporterów, spełzało na niczem.

Dopiero niedawno temu zatrzymano w powiecie chrzanowskim waleśającego się żebraka niejakiego Władysława Groję.

Dalsi szczęśliwcy

styczniowego konkursu „Siedmiu Groszy”

Dalsze nagrody w konkursie styczniowym przyznane zostały: 12) Janina Skonieczna, Aleksandrów Kujawski, ul. Cicha 6; 13) Alfred Zajez, Jiszowiec, ul. Samoobrony 2; 14) Tadeusz Naglik, Kraków, Piaski 3; 15) Wanda Luniewiczówna, Toruń, ul. Chełmińska 4; 16) Klementyna Rosenfildówna, Kepno Wlkp., Rynek 13.

Jak już zaznaczyliśmy, nagrody rozdzielamy między tych prenumeratorów „Siedmiu Groszy”, którzy urodzili się w tym samym miesiącu i roku, w których urodziła się zwyciężczyni pierwszej nagrody, t. j. p. Gertruda Ulligowa, urodzona 30. 10. 1910. Nagród rozdanych zostanie 75 ogólnej wartości 500 zł.

Nagrody zakupiliśmy w trzech znanych katowickich sklepach handlowych, a mianowicie: przedmiot y do użytku domowego w firmie Wacław, Katowice, Rynek; lampy etc. w firmie „Centrala Światła”, Katowice, ul. Pocztowa, oraz artykuły sportowe w firmie „Sport”, Katowice, ul. 3-go Maja 20. (n)

Samobójstwo oszusta z Górnego Śląska we Lwowie

Buina przeszłość Grzywacza z Hajduków Wlk.

Na Górnym Śląsku grasował przez pewien czas młody, bo zaledwie 20 lat liczący, oszust, Willibald Grzywacz, z Wlk. Hajduków, poszukiwany przez policję miejscową za szereg oszustw. Grzywacz występował w zielonym mundurze gałowego i pod różnymi pozorami wydłubał pieniądze, zużywając je na hulanke. G. pochodzi z ucziwej rodziny, która wrzekała się go z powodu jego rozwrotnego życia i z domu wyrzuciła. Od tego czasu G. podróżował po ca-

łej Polsce, przebywał przez pewien czas w Puszczy Białowieskiej, jako gałowy na majątkach arystokratycznych, nigdzie jednak nie zagrażał miejsca, wszędzie wchodząc w kołło z karnym.

Po pewnym czasie wrócił na krótki czas na Górny Śląsk, nocując po strychach i chłowiach i wyretanując tu pod różnymi nazwiskami. Pozatem bawił również w Gdyni.

Po dłuższej wędrowce po kraju G. dn 21 bm. — jak nam donoszą ze Lwowa —

który za cenę odzyskania wolności oświadczył gotowość wskazania fałszer- skich kuźni i między innymi wymienić nazwisko Pędzackiego.

Wiadomości żebraka okazały się prawdziwe. Podczas przeprowadzonej rewizji okazało się, że Pędzacki odlewał fałszywe monety w piecu do pieczenia chleba.

Sąd skazał Pędzackiego na dwa lata więzienia, ze zawieszeniem kary na 3 lata.

Zaginienie umysłowo chorego z Zabkowic

Przed kilku tygodniami zaginął 75-letni Szczepan Swoboda, umysłowo-chory, zam. w Zabkowicach, po którym wszelki ślad zaginął.

W dniu tym widziano nieszczęśliwego starca na dworcu w bufecie II kl. piącego piwo. Prawdopodobnie wyjechał gdzieś pociągiem, chociaż nie posiadał ani grosza.

Wiadomości o zaginionym należy zgłaszać do najbliższego posterunku policji, o co gorąco prosi rodzina zaginionego.

Niefortunna wyprawa włamywacza w Królewskiej Hucie

W niedzielę w godzinach porannych zakradł się do składu rzeźnickiego Rudolfa Burka w Bielszowicach, pewien osobnik, który zamierzał skraść znajdującą się tam kasę z zawartością 256 zł. Zamiarowi takiemu przeszkodził jednak nadbiegły w tej chwili mistrz rzeźniczy B., który nieznajomego zatrzymał i oddał w ręce policji. Jak zdołano stwierdzić, osobnikiem tym jest niejaki Ludwik Spara, zamieszkały w Bielszowicach. (ok)

Ujęcie znanych złodziei w Małej Dąbrowce

Dn. 19 bm. rano przytrzymano w Małej Dąbrowce znanych złodziei: Jerzego Chmurczyka, oraz Jerzego Czajora z Mał. Dąbrowki, u których podczas rewizji domowej znaleziono bieleźne i materiały na ubiory damskie oraz inne towary, skradzione w Sosnowcu i Brzezince. Podczas doprowadzenie ich na policję Chmurczyk zdołał zbiec, został jednak wieczorem ponownie ujęty i osadzony w areszcie.

Oszukańczy „bank” w Amsterdamie

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu komunikuje, że posiada informacje odnośnie zlikwidowanego ostatnio przez policję holenderską domu bankowego p. t. „Algemeene Crediet en Administratie Kas” w Amsterdamie.

Wymieniony dom bankowy ukrzywdził setki osób z zagranicy, głównie z Polski, krajów bałtyckich i Czechosłowacji. Wpłaty, wniesione na rzecz tego domu bankowego, uważać należy za stracone. Jedynie osoby, które po 20 września ub. r. wysłały pocztą przekazy pieniężne pod adresem „Algemeene Crediet et Administratie Kas”, mogą wobec niezrealizowania powyższych przekazów, zwrócić się do urzędów pocztowych nadawczych o cofnięcie tychże.

Napad bandycki w Łodzi

Na zdrażający ul. Trębacką w Łodzi Alfonsa Kleya, bez stałego zamieszkania napadło 3 dotąd nieznanych nożowników i poraniło go dość poważnie nożami w klatkę piersiową. Pogotowie przewiozło Kleya w stanie nieprzytomnym do szpitala. Policja prowadzi dochodzenia.

Bezpieczeństwo publiczne, szczególnie na peryferiach miasta, pomimo ofiarnej pracy policji, pozostawia jeszcze dużo do życzenia. (k)

NARZECZONA SKAZAŃCA

3) STRESZCZENIE POCZĄTKU POWIEŚCI.

W pałacu księcia Beaufort wzięta była siostra księcia, Serafina, do której przybył pewien muszkietier z wieścią od syna więzionej, Marcellego. Stoczywszy walkę ze służbą księcia, muszkietier przybył do szynku „Pod niebieskim pancerzem” i powiadomił przebywającego tam Marcellego, że odnalazł jego więzioną matkę.

— Widziałem twoją matkę i mówiłem z nią — mówił muszkietier dalej — nieszczęśliwa tęskni za tobą i ma nadzieję, że ty ją oswobodzisz. Twarz Marcellego przybrała wyraz ponury.

— Wszystkiego prędzej mógłbym się spodziewać — odpowiedział stłumionym głosem — niż tego, żeby matka moja była tam, gdzie powiedziałeś.

— Nie wiedziałem zrazu, czym jest pałac, w którego oknie ją spostrzegłem, dopiero gdy mnie słudzy opadli i gdy ich napowrót zapędziłem do pałacu, usłyszałem, że mam do czynienia ze służbą księcia. Gdy walka przeciągała się dłużej i inni jeszcze ludzie przybyli, zdołałem wyrozumieć z tego, co słyszał, że bał u księcia już się skończył i że zaraz ma on ze swymi gośćmi opuścić pałac tutejszy, udając się do Wersalu.

— W takim razie zapewne i jego ofiara nie pozostanie tutaj? — zapytał Marceli z niepokojem.

— Tego nie wiem.

— Trzeba się o tem upewnić. Muszę się dowiedzieć, co się stało... Głos wewnętrzny mi mówi, że popełniona została nowa zbrodnia, a w takim razie życie moje poświęcę, ażeby zemścić się na tym, który mnie nazwał pogardliwie bękartem i przeklął moją matkę. Wiesz, jak ją kocham, wiesz, że po to tylko tu przybyłem, ażeby ją zobaczyć i pocieszyć. Nie mogłem przypuszczać, aby książę aż dotąd ją prześladował, nie przypuszczałem tego nawet wtedy, gdyśmy jej nie znaleźli w skromnym mieszkaniu, które dawniej zajmowała.

— Nie wiesz jeszcze nic, co się stało, Marceli, nie jeszcze nie jest wyjaśnionem — przerwał mu muszkietier.

— Czuje, że jeszcze nie przybędę zapóźno! Muszę z nią mówić! — odpowiedział Marceli, wstając.

— Cóż chcesz czynić?

— Muszę się do niej dostać i dowiedzieć się napewno o wszystkim. Ty jesteś zmęczony po przebytej walce, zostań więc tutaj i puść mnie.

— Nie pójdziesz bezemnie! Idę z tobą. Przyszedłem już zupełnie do siebie, a rana moja nie jest niebezpieczna.

— Włecz chodź, skoro tak chcesz koniecznie — odpowiedział Marceli.

Obydwaj wstali i opuścili szynkownię.

Tymczasem noc zapadła, księżyc zaszedł, ciemność okryła puste i ciche ulice Paryża.

Noc była także w duszy Marcellego, gdy szedł ze swym przyjacielem po ciemnych ulicach miasta, ażeby się dowiedzieć napewno o losie swojej matki. Czuł, że to święty, synowski obowiązek oswobodzić matkę z rąk tego, którego się bała, choć był jej bratem.

Przybył z muszkietierem na ulicę, na którą wychodziło boczne skrzydło pałacu. Okno, w którym Wiktor widział uwięzioną, było zamknięte i jej samej już w nim nie było.

Nie wahając się ani chwili, jakby miał do tego święte prawo, Marceli wszedł do otwartego jeszcze portyku.

Muszkietier poszedł za nim. Ze służby nikogo widać nie było.

Z przedsionka słabo oświetlone, czerwonym sukniem pokryte schody prowadziły do bocznego pawilonu, mieszczącego pokój, w którego oknie Wiktor widział matkę swojego przyjaciela.

Marceli poszedł na górę po schodach. Sukno tłumiło odgłos jego kroków. Muszkietier towarzyszył mu nieodstępnie.

Na górze w korytarzu paliła się lampa ścienna, której światło słabo oświetlało obszerną przestrzeń.

Tu jedne drzwi musiały prowadzić do pokoju Serafiny.

Ale które?

Marceli zawołał głośno po imieniu swą matkę.

Głos stłumionem echem rozległ się po długim, sklepionym korytarzu.

Dało się słyszeć lekkie skrzypnięcie.

— Marceli! mój synu! — zawołał zaraz potem głos kobiety.

Dźwięk tego głosu wstrząsnął młodzieńcem. Jakże często słyszał ten głos, który mu przypominał miłość i pieszczoty matki!

Ręce uwięzionej szarpały zaryglowane drzwi.

Marceli teraz nie mógł się już namyślać ani uważać na żadne przeszkody.

Muszkietier uniósł Marcellego lewą ręką, a prawą bronił się przed służącym.

dy! Przystąpił do drzwi, siłnem pchnięciem wysadził zamek i z okrzykiem radości matka wyciągnęła ręce do odnalezionego syna.

Była wzniosła, krótka chwila, w której ujrzanie się po długiej rozłące wynagradzało bladość, pochylonej troskami kobiecie wszystko, co przecierpiała.

Odzyskała swojego syna! Klęczał on przed nią, oczekując na jej błogosławieństwo.

— Gdzież ja cię znajduję, moja matko? — zawołał, a dźwięk jego głosu przejmował ją do głębi — jak się dostałaś do tego domu?...

Błada kobieta zakryła twarz.

— Mów!... Czy książę Beaufort przemocą cię tu sprowadził?... — nalegał Marceli drżącym głosem — nie odpowiadasz... milczysz...

— Powiedział mi, że ty nie żyjesz, Marceli — zawołała przestraszona i zrozpaczona — uwiódł mnie przyrzeczeniami i gładkimi słowami.

— I posłuchałaś go?... Przybyłaś do niego?

— Chciałam się oddać, bo głos wewnętrzny mi mówił, że ty nie mogłeś umrzeć, ale nieublagany ten człowiek uwięził mnie!...

— Uwięził?... Więc rzeczywiście jesteś uwięziona?

— Nie wzruszyło go moje nieszczęście... Nie jest już moim bratem... Lękam się go!... Drzę przed nim... Ale niebo przysyła mi ciebie, mój Marceli, mój synu!...

— A zatem jest to prawda, Wiktorze! — zwrócił się Marceli do swojego przyjaciela, stało się to, w co nigdybym nie uwierzył! Nietylko na mo-

je życie człowiek ten nastaje, ale podniósł rękę morderczą na ta, z którą związkami krwi jest połączony!

— Mój Marceli! Mój synu! Ty żyjesz! Teraz mogę umrzeć spokojnie! Zobaczyłam cię znowu!

— Jeszcze jedno pytanie, moja matko, którem serce moje jest przepełnione: gdzie jest Adrianna, córka poczytowego, starego Valmonta?

— Adrianna jest tu w zamku, Marceli!... Gdybym jej przy sobie nie miała, nie żyłabym już dawno! A i Adrianna żyje i również jak i ja spodziewa się, że ciebie zobaczy!

— Niebo ci ją dało, aby cię strzegła.

— Aby mnie strzegła przed moim bratem, Marceli!... O, to straszne!... Jestem uwięziona przez niego...

— Więc przekleństwo temu pałacowi i właścicielowi jego! — zawołał Marceli głosem namiętnością przejętym — przekleństwo temu, który zbrodniczą ręką potargał i podeptał największe związki! Przekleństwo temu

sobą. Widać było jednak, że służbie, która wiele straciła na swej odwadze, gdy z nich muszkietier kilku dobrze oporządził, mniej szło o pokonanie nieproszonych gości, jak raczej o wypłoszenie ich i zabezpieczenie uwięzionej.

Mimo to jeden ze służących zadał z tyłu cios tak gwałtowny w głowę Marcelemu, że ten zachwiał się i upadł.

Z głośnym krzykiem rzuciła się pani Cavanac na ratunek rannego, rozciągając nad nim ręce.

W tej chwili pochwyciło ją kilku służących i pomimo szamotania się i krzyku, przenieśli ją do innego pokoju.

Muszkietier skorzystał z tej sposobności, ażeby się przekonać o stanie Marcellego, gdyż sądził, że go zabito.

Potrzeba go było wynieść, usunąć z niebezpiecznego miejsca.

Marceli zaczął z wolna przychodzić do siebie. Towarzysz uniósł go lewą ręką, a prawą bronił się służącym, który mu przeszkodzić chcieli w wykonaniu zamiaru. I tak walczyć, o krok każdy, o każdy stopień schodów zniósł rannego aż do przedsionka, gdy błada kobieta tymczasem mdlała z bólesci i rozpacz, że ją oderwano od syna.

III. CZARNA MASKA NA BALU DWORSKIM.

W wilekich, wspaniałych salonach paryskiego ratusza odbywał się świetny bal maskowy, na który zaproszono przedstawicieli wszystkich stanów i na którym przyrzekli być obecnym sam monarcha ze swoją świtą.

Różnobarwny tłum masek wypełniał salę, jaśniejącą morzem świateł. Wspaniałość strojów przechodziła wyobrażenie. Drogie kamienie, połyskujące wszystkimi barwami teczy, zaśmiewały swym blaskiem kandelabry i świeczniki. Z galerii, na której umieszczona była orkiestra, zwieszały się chorągwie o barwach kraju, miast i królewskiego domu, a ściany, o ile nie były przyozdobione wielkimi obrazami, pokrywały olbrzymie zwierciadła.

Przy leżących ucho dźwiękach muzyki przechadzały się zamaskowane pary. Tutaj cygan usiłował zbliżyć się do uroczej bajadery, tam wspaniałe przystrojony rycerz ścigał uchodzącą przed nim Turczynkę, tu znowu dalej dwaj bardzo marsowato wyglądający korsarze zaprzyjaźnili się z dwoma nadobnymi elfami i początkowe głoski imion i nazwisk wypisywali im na rękawiczkach; gdzieś tam pajac żartował z bardzo poważnie wyglądającą zakonnicą, a w innym miejscu Faust i Mefistofeles — lub jakaś para w tym rodzaju, gdyż nieśmiertelne arcydzieło Goethego w owym czasie jeszcze napisaniem nie było — uwiłajała się około zgrabnej Hiszpanki.

Dwór już się ukazał.

Na wyraźne żądanie króla, zaniechano wszelkiego głośnego powitania jego osoby, mimo to każdy musiał go poznać, przyszedł bowiem w stroju królewskim z czarną tylko maską na twarzy. Nie przeszkadzało to wszakże monarsze brać takiego udziału w zabawie, jakgdyby był nieznanym.

Jakiś Hiszpan we wspaniałym, krótkim płaszczu i spiczasto zakończonym czarnym kapeluszu, skłonił się własnie z głębokim uszanowaniem jakiemuś panu, ubranemu w piękne domino z czerwonego atlasu, czarna maskę i kapelusz z piórem.

Z pod kapelusza widać było rude włosy.

— To pan, panie komendancie? — zapytało czerwone domino Hiszpana pocichu — dobrze, że pana znajduje.

(Ciąg dalszy jutro).

Proces bankiera Kwinty

Sąd powtórnie nie dopuścił powództwa cywilnego

Z Warszawy donoszą:

We wtorek, w drugim dniu procesu właściciela domu bankowego Kwinty, ponownie jeden z rzeczników strony cywilnej, adwokat Zygmunt Hofmoki-Ostrowski, popierał wniosek o dopuszczenie go do rozprawy w charakterze powoda cywilnego, którą to kwestię sąd już wczoraj rozstrzygnął odmownie. We wtorek sąd pozostawił wniosek adwokata bez rozpoznania.

Następnie kończył swoje zeznania bankier Kwinto, który tłumaczył się, że pożyczek nie przywłaszczył sobie, a zdeponowane papiera wartościowe zastawiał tylko w rozmaitych instytucjach kredytowych, by uzyskać pieniądze, które mu były potrzebne do interesu.

W długich wyjaśnieniach, jakie złożyła trzecia oskarżona, obywatelka szwajcarska, p. Gouglerowa, dowiadujemy się, że przybywszy do Polski z Rosji przed 15-tu laty, przywiozła ona pewne oszczędności, które ulokowała później u Kwinty. Zapytana dlaczego wystawiała fikcyjne weksle, — odpowiada, że Kwinto tłumaczył jej, aby podpisywała także od siebie jego weksle, gdyż większa ilość podpisów wzbudza większe zaufanie. Co do głównego punktu oskarżenia, a mianowicie fikcyjnego przepisania kaucji 20 tys. zł. na fabryce, będącej własnością syna Kwinty, Gouglerowa odpowiada, że uczyniła to, wiedząc, iż Kwinto ma dostać kredyt z zagranicy. Przed wyjazdem z Polski wykreśliła kaucję.

Jako pierwszy świadek zeznaje syn

dyk masy upadłości adw. Żaren. Świadek bankowego i dopiero w miarę zgłaszania się wierzycieli nabrał podejrzenia, że ogromną gmatwaninę w interesach domu wchodzi tu w rachubę także oszustwa.

Revolucja w Hiszpanii? przygotowania do zamachu stanu

Z Madrytu donoszą, że sytuacji polityczna ponownie się zaostrzyła. W kołach madryckich krąży pogłoski o przygotowaniach do zamachu stanu ze strony elementów ekstremistycznych. Rzekome rozdziewki pomiędzy socjalistami a związkami zawodowymi mają ułatwić zorganizowanie ruchawki rewolucyjnej. Socjaliści przygotowali podobno wielką

ilość mundurów żandarmerji, oraz sfałszowanych paszportów. Bojówki socjalistyczne w mundurach żandarmerji i policji, mają opanować posterunki policyjne w szeregu miast. Szmugiel broni koncentruje się przeważnie w porcie Alicante. Pogłoski o możliwości nowych zaburzeń wywołały żywe zaniepokojenie, w sferach rządowych.

Miasto okupowane przez dwóch bandytów

Z Bazylei donoszą o sensacyjnym pościgu za dwoma bandytami niemieckimi Sandwegiem i Veltem. W ciągu dwóch dni ruch na mieście ustał całkowicie, a ludzie przeważnie nie opuszczali domów, częścią ze strachu, częścią, aby nie utrudniać akcji policyjnej.

Obecność w mieście bandytów niemieckich stwierdzono w sobotę, podczas przeprowadzenia kontroli dokumentów osobistych przebywających w Bazylei cudzoziemców. Okazało się, że Sandweg i Velt są uczestnikami bandy, która obrałowała banki w Stutgardzie i Bazylei, zabijając dwóch urzędników bankowych. Podczas aresztowania obaj bandyci stawili zacięty opór, przyczem zabity został komisarz policji i policjant, a jeden z przechodniów odniósł ciężką ranę. Korzystając z zamieszania, bandyci na ukradzionych rowerach zbiegli.

Policja jednak zdołała wyśledzić, że ukryli się w parku miejskim. Teren parku otoczono silnym kordonem policji i rozpoczęło oblężenie. Odnalazłszy w mieście przyjaciółkę bandytów, policja wyprawiła ją do parku dla zbadania sytuacji, dając jej koszyk z żywnością. Wyślana powróciła z oświadczeniem, że bandyci zdecydowali się walczyć do ostateczności i mają znaczne zapasy amunicji. Wobec tego wzmocniono nadzór nad parkiem. Około godz. 5-tej rano usłyszano 2 strzały, lecz dopiero w 3 godziny później patrol policyjny ośmielił się rozpocząć okupację parku. Na jednej z ławek znaleziono zastępie ciała bandytów, którzy sami odebrali sobie życie, widząc sytuację bez wyjścia. Oblężenie bandytów stanowiło sensację wczorajszego dnia w całej Szwajcarii.

Sen najlepszym lekarzem chorego organizmu

O królu Mitrydacie mówi legenda, że nie miały się go żadne trucizny. Obawiając się zatrucia przez zawistnych mu książąt uciekł się Mitrydates do immunizacji i przyjmował wszystkie znane wówczas trucizny, poczynając od małych dawek, a kończąc na większych.

Tak mówi legenda historyczna. Życie prześwietlone promieniem wiedzy ludzkiej wskazuje nam dzisiaj istotne przykłady podobnej odporności na jady i toksyny. W Paryskiej Akademii Nauk referowano fakt następujący: kilku świstakom zaszczepiono zarazki dżumy. Szczepienie odbyło się jednak na krótko

przed terminem zapadnięcia zwierzątek w długi sen zimowy. I oto świstaki pograżyły się w sen zimowy jakgdyby nigdy nic, jakgdyby nie tkwili w nich zarazki straszliwej choroby. Miesiąc za miesiącem przechodził, a świstaki spały wciąż „zdrowym“ snem sprawiedliwych. Aż wreszcie nadeszła wiosna i zwierzątka przebudziły się. Teraz wybuchła drzemniaca w ich organizmie dżuma. W ciągu dwóch dni skośła choroba wszystkie świstaki. We śnie głębokim pograżone przespały więc zwierzątka swoją chorobę. Sen trzymał straż nad nimi.

Ze sen w tym wypadku jak i w innych

TU WYCIĄCI

Na miasto
CHYZANOW
w woj. Krakowskiem
poszukujemy
ruchliwego i
inteligentnego

reprezentanta

Zgłosz. Redakcja
i Adm. Polonji
i Siedem Groszy

Z rewolwerem na zająca

Z Warszawy donoszą:

W nocy z poniedziałku na wtorek na krańcach miasta przejeżdżająca taksówka spłoszyła zająca, który popędził ulicą Grójecką. Zobaczwszy go powracający do domu urzędnik pocztowy p. B., wyjął rewolwer i zająca ustrzelił, jednakże w sprawę wniósł się natychmiast policjant, który wylegitymowany przypadkowego myśliwego, stwierdził, że wprawdzie posiada on pozwolenie na broń, jednakże po 15-tym styczniu zajęcy strzelac nie można. Niefortunny myśliwy tłumaczył się, że myślał, iż pędzi na niego... wściekły pies.

Kto wygrał?

Z Warszawy donoszą:

W 14-tym dniu ciągnięcia 45 kl. Loterii Państwowej główne wygrane padły na numery następujące:

150.000 zł. na nr. 88281.
20.000 zł. na nr. 84135.
15.000 zł. na n-ry 20064, 66954, 89965.
10.000 zł. na nr. 67193.
5.000 zł. na n-ry 43930, 97479, 152921.

odgrywa rolę środka ochronnego i uzdrawiającego, mówi nie tylko natura ale i wiedza społeczna. Z tego też względu stosuje się sztuczne środki, aby sprowadzić głęboki i długi sen u chorych na płuca. W wypadkach podobnych działają zbawienne nie środki nasenne, oczywiście, nie narkotyki, lecz sam sen, który one sprowadzają. W czasie snu w organizmie zaatakowanym przez chorobę zaczynają działać bardzo energicznie własne siły obronne organizmu i one to, ich działanie podważa ofensywę choroby. W klinice wiedeńskiej zaobserwowano np. fakt taki, iż przy stosowaniu preparatów, zawierających merkurjusz, chorzy zapadali często na zapalenie kiszek, wykazywali oznaki zatrucia. Tymczasem wszystkie te skutki ujemne kuracji merkurjuszem znikały bez śladu, o ile chorzy otrzymywali jednocześnie spore dawki środków nasennych i zapadali w głęboki sen. W ten sposób stwierdzono niewątpliwie a oczywisty związek między snem a immunizacją organizmu; sen chroni zatem organizm przed zatruciem zarazkami i jadami.

M.

Humor

CO TANIEJ WYJDZIE.

— Chciałbym, żeby moja przyszła żona umiała ładnie śpiewać.
— Czy nie tańszy byłby kanarek?

PODEJRZLIWY.

Zgrzytnęły przerażenie hamulce i nagle pociąg nagle w szczerem polu. Pewnie zaniepokojony pan wychylił głowę i pyta:

— Panie konduktorze, dlaczego pociąg stanął? Tu przecież nie ma stacji

— Ktoś pociągnął za hamulec bezpieczeństwa. I przez to pociąg się spóźni.

— Ależ ja muszę zdążyć na ślub. Co powie narzeczoną, gdy się spóźnię?

— Więc to pański ślub — mówi konduktor. — Ach, to pewnie pan zatrzymał pociąg!

DOWCIPNY KUPIEC.

— Jak ty to robisz, że masz tyle kłienek rodzaju żeńskiego?

— W sposób bardzo prosty: Mam w sklepie papugę, która woła, gdy wejdzie jaka pani: „Ach, jaka ona śliczna!”

Doszło już do tego, że kawalerowie, z którymi się przyjaźni, przysyłają jej do domu listy.

— To nieprawda! — krzyknęła Olga, która w przerażeniu zaczęła wszystko pojmywać.

Gustaw nie dał się jednak zbić z tropu. Zmierzył ją ironicznym wzrokiem od stóp do głów.

— Czy może panienka zaprzeczyć, że nie dalej jak w niedzielę była w barze „Excelsior“?

Olga słuchała słów. Jak miała wyjaśnić całą sprawę?

Gustaw pokazał na nią z tryumfem.

— No... co ja powiedziałem, baronówno? Nie ma odwagi zaprzeczć!

Nie na wiele przydałoby jej się to zresztą, gdyż ją widziałem na własne oczy.

To znaczy — usprawiedliwił się zaraz — niech wielmożna pani nie sądzi źle. Ja nigdy nie chodzę do takich podejrzanych lokali. Raz tam tylko byłem, to jest w ostatnią niedzielę. Zresztą nigdy mnie tam już nikt nie wciągnie.

Jeden z moich kolegów obchodził właśnie imieniny, a ja nie chciałem psuć gościom zabawy.

Ujrawszy Klare, zrobiłem wielkie oczy! Z początku nie chciałem wierzyć, by to była ona, gdyż znałem ją tylko z czarnymi włosami. Podejrzenie jednak utkwilo we mnie.

I dlatego dzisiaj, chcąc zdemaskować Klarę, udałem, że ją chcę pocałować.

Ponieważ zaś nie jestem wielkim panem, któryby jej odrazu położył na stole paperek, wzbierała się oczywiście, jak to przewidywałem.

Przytem zerwałem jej z głowy perukę!

G. B. 26. Jeżeli nastąpiło uregulowanie zaległego czynszu, należy zwrócić się do sądu z wnioskiem o wstrzymanie egzekucji. Innych środków prawnych przeciwko postępowaniu tego pana nie widzimy.

„T. G. N.“ Oczywiście! Każdy, kto powinien wykupić świadectwo przemysłowe III. kat., a wykupuje IV — podlega karze. W sprawie uzyskania zezwolenia na sprzedaż tytoniu należy zwrócić się do Dyr. Monopoli Tytoniowego w Katowicach.

P. Z. Jeleń. W międzyczasie widocznie nastąpiła zmiana statutu, wobec czego nie może nastąpić zwrot składek członkowskich. Radzimy się zwrócić w tej sprawie do Bractwa Górniczego w Krakowie.

D. S. Niewiadom. 1) Bank ten został zlikwidowany. Złożone pieniądze do tego banku dziś nie przedstawiają już żadnej wartości, gdyż aby uzyskać dziś 1 zł. trzeba było mieć złożonych aż 800.000 mkp. 2) Jeżeli zostało umówione, że grunt przechodzi na własność drugiej osoby po wpłaceniu przez nią 3000 zł., to Pan ma prawo żądać dopłacenia różnicy.

Fr. K. Sosnowiec. Prawo Pan ma do renty. Musi się jednak Pan zwrócić do tej instytucji, która ostatnio Panu rentę wypłacała.

S. M. H. 1) Przedtem trzeba uzyskać zezwolenie z Urzędu Okręgowego na wybudowanie kiosku. 2) Do prowadzenia sklepu kolonialnego nie jest potrzebna karta rzemieślnicza. Należy wykupić tylko patent. Od samego kiosku nie opłaca się patentu.

A. G. B. 1) Sprzedaż i kupno w tym wypadku są prawomocne. Może jednak wnieść Pan skargę o zapłatę różnicy, lecz tylko przeciw bratu. Brat natomiast może Pana skarżyć o odszkodowanie za przeprowadzenie transakcji. A zatem więc nie warto Panu skarżyć brata, gdyż niepotrzebnie narazi Pan siebie i brata na koszty sądowe.

A. P. Ruda. Może Pan skarżyć tylko pracodawcę o zapłatę różnicy wsparcia. Skargę należy wnieść do sądu Grodzkiego w Rudzie.

A. P. Tychy. Wartość 100 mkp. z roku 1919 wynosiłaby dziś 50 zł. Różnica więc wynosi 50 złotych.

G. S. Jeżeli syn nie sypia w domu, gospodarz nie ma prawa podwyższać komornego. Jeżeli zaś syn sypia w domu, gospodarz ma prawo pobierać dodatkową dopłatę, lecz tylko za wodę. Nie wolno gospodarzowi potrącać większych kwot za wodę, gdy ktoś do lokatora przyjdzie w odwiedziny, choćby to miało miejsce nawet codziennie. Nadebrane kwoty przez gospodarza należy przy najbliższym regulowaniu czynszu potrącić.

M. B. 41 Jędrysek. Na pracodawcy ciąży ustawowy obowiązek zgłoszenia pracownika do Kasy Chorych. Obowiązek ten ciąży również i na Urzędzie Okręgowym w stosunku do swych pracowników. Sprawy ubezpieczenia regulują statuty Kas Chorych na podstawie ustawy ogłoszonej w Dz. U. R. P. W razie nieubezpieczenia pracownika, pracodawca ponosi koszt prywatnego leczenia.

W cztery oczy

Tragedja shańbionej dziewczyny

— **SHAŃBIONA MARYLA Z KRAKOWA.** Droga Pani. Nieposłuszeństwo wobec rodziców jest wielką winą, to też sam los Panią ukarał. Kara jest tak dotkliwa, że popchnęła Panią aż w objęcia śmierci, której, dzięki Bogu, udało się Panią wyrwać. Drogie dziecko. Zapomniała się Pani bardzo dalece, więc jedynym obecnym pragnieniem Pani winno być mocno postanowienie **naprawienia błędu**, tembardziej, że ocenia Pani swój fałszywy krok należycie. Tem łatwiej też będzie Pani naprawić błąd.

Mężczyzna, którego darzyła Pani swem gorącym uczuciem jest **brutalem, człowiekiem bez serca i sumienia, złym cieniem Pani dziecięcych marzeń**. Pragnął on tylko wyzyskać Pani miłość i życiowe niedoświadczenie, aby Panią shańbić, podeptać, a następnie porzucić, jak bezużyteczny przedmiot.

Gdy narzeczony jest bezrobotnym...

— **„PRZYSZŁOŚĆ JÓZI“.** Zadaniem kobiety nie jest siedzenie przy maszynie do pisania, albo ślęczenie nad różnymi aktami, lecz **spełnić właściwe posłannictwo, tj. być żoną i matką**. Dlatego też w zupełności rozumiem Pani gorące pragnienie stworzenia sobie własnego ogniska rodzinnego, tembardziej, że jest Pani zupełną sierotą. Położenie Pani jest istotnie przykre, znajduje się Pani w sytuacji takiej, jak tysiące ludzi, i nie wie Pani, co robić. Chce Pani zerwać.

Moja kochana Pani. Jeżeli Pani darzy swem szczerem uczuciem człowieka tak bardzo uczciwego, tak ubóstwiającego Panią, to **czyż można temu człowiekowi robić taką przykrość i tak go skrzywdzić jedynie tylko dlatego, że jest bezrobotnym i to nie ze swej winy?** Czy nie stałoby to w kolizji z subtelnością kobiecą, czy nie zadawałoby to kłamu miłości Pani. Nie, droga Pani, **człowiekowi kochanemu nie zadaje się tak bolesnego ciosu**. Nie jest Pani starą kobietą i może Pani jeszcze jakiś czas poczekać, a narzeczony może znaleźć tymczasem jakąś pracę.

Mając posadę, ma Pani zabezpieczony byt, więc tak bardzo nie spieszy się Pani

Cóż teraz ma Pani zrobić innego, jak tylko udać się do rodziców i opowiedzieć im o swem nieszczęściu. Niech mi i ani wierzy, że niema matki, któraby nie znalazła słów przebaczenia i nie przygarnęła do siebie dziecka, które tak bardzo skrzywdzono. Jedynie serce matki potrafi naprawdę przebaczyć i przynieść ukojenie w tak wielkim bólu. Niechżeś więc Pani nie zwleka, gdyż jest Pani istotą słabą i może się Pani pograżyć w większym nieszczęściu. Niech pani powie wszystko matce, jak księdzu na spowiedzi, a gdy ona przytuli Panią do swego matczynego serca, gdy zapłacze nad dolą swego dziecka, wtedy się Pani ulży, wtedy zabłyśnię Pani nadzieja lepszego jutra, o-promienionego jasnością. Przykre doświadczenie, o którym Pani pomału zapomni, w atmosferze rodzicielskiej miłości, będzie dla pani wskazówką, jak żyć nie należy.

Niech mój „Stały Czytelnik“ jeszcze to rozważy; naradzi się z rodzicami i narzeczoną i wtedy postanowi coś konkretnego. Niech Pan jednakże pamięta, że jest Pan w wieku, w którym stałość męskiego uczucia wystawiona jest na wiele prób. Ir-ski.

Moda wiosenna: Czarna jedwabna suknia z miernym dekoltem oraz rękawami, ukrywającymi górne części ramion.

do ołtarza. Oczywiście, że wychodzić zamaż za bezrobotnego byłoby nierozsądnie, więc niech Pani jeszcze czeka, a te chwile oczekiwania niech Wam skracają czysta, szczerza i głęboka miłość.

Gniazdko rodzinne i... pieniądze

„**STAŁY CZYTELNIK.**“ Nie wiem, czy jest Pan człowiekiem, o którym pisałem w nr. 15 „Siedmiu Groszy“ w rubryce „W cztery oczy“, jeżeli jednak chodzi w tym wypadku o Pana, to istotnie **ma Pan pewne powody do odwołania ślubu**. Z drugiej zaś strony, jeżeli jest to Pańska pierwsza szczerza i głęboka miłość, to nie powinien Pan zwlekać. Ma Pan posadę, a to jest najważniejsze. Przecież zawarcie związku małżeńskiego nie wymaga posiadania majątku, którego brakiem Pan się tłumaczy. To, co Pan ma, w zupełności wystarcza na usłanie sobie gniazdka. Wspólnym wysiłkiem i uczciwą pracą możecie się po ślubie dorobić majątku i zażywać szczęścia domowego ogniska.

TU WYCIĄC!

— 366 —

wiem, co panienka jest za jedna i skąd ma takie arystokratyczne znajomości.

Pfui, to wstyd odgrywać taką dwulicową rolę!

Olga ciągle jeszcze spoglądała na niego zdumiona i przerażona.

Gustaw zaś udawał ciągle święte oburzenie.

Nagle jednak zmienił się wyraz jego twarzy.

Spojrzenia, jakie rzucał na wdzięczną postać Olgi i jej piękne kształty, stały się pożądliwe.

— To znaczy — uśmiechnął się, przystępując do niej, — ja mogę także milczeć.

Chociaż się nosi liberję, można być dżentelmenem.

Niech panienka będzie trochę łaskawsza na mnie, jak już była dla innych panów, a ja przysięgam panience i daję słowo honoru, że wszystko zostanie tak, jak było i, że żadne słowo nie wyjdzie z moich ust.

Spróbował objąć Olę poufale.

Olga odrzuciła go z okrzykiem gniewu.

— Ani się waż dotykać mnie, ty bezwstydniku! Zawołam o pomoc, jeżeli mnie pan nie zostawi w sokoju!

Gustaw chciał coś odpowiedzieć, ale głos zamarł mu w piersi.

Nagle otworzyły się drzwi.

Na progu stanęła Sydonja z gniewnie zmarszczonymi brwiami.

Przyszła, by czuwać nad ukończeniem przygotowań; przytem słyszała z zewnątrz podniesione głosy.

— Co się tutaj dzieje? Jak się zachowujecie w pokoju pana hrabiego — To jest...

— 367 —

Ale co to znaczy?

Wzrok jej padł na Olę, która ciągle jeszcze stała przy drabinie, walcząc ze wzburzeniem i głęboko oddychając.

Sydonja przyłożyła lornetkę do oczu. Zapomniała o swym gniewie w zdumieniu, w jakie ją wprawił widok jasnych włosów Olgi.

Chciała przemówić, ale tylko wargi jej poruszyły się, nie wydawszy głosu. Przestraszył ją oddech.

— Ale...

To było wszystko, co wreszcie wyjąkała.

Gustaw pokonawszy pierwszy przestraszenie, przyglądał się zajątkowi z ironją.

Nie potrzebował się obawiać o siebie.

Przeciwnie, nadeszła chwila, w której mógł wyrzucić zemstę na dumnej pokojówce.

Z tryumfem podniósł w górę perukę, którą jeszcze ciągle trzymał w rękach i pokazał ją Sydonji.

— Wielmożna pani wybaczy — zaśmiał się ze złośliwą radością — ale zawsze podejrzewałem, że Klara pomimo swej udanej skromności, jest lekomyślną istotą.

Dzisiaj wreszcie udało mi się zdobyć na to dowód.

Proszę się przypatrzeć! Dotychczas chodziła w peruce!

Ale to jeszcze nie wszystko! W dzień spełnia skromnie swoje obowiązki, a w nocy ubiera się pięknie i udaje się potajemnie do barów na pół w mężczyzn!

Humor

TO BYŁOBY

TRUDNO!

Starszy, dobronudny pan spotkał płaczące dziecko. Więc poglaskał je po buzi i mówi:

— Nie płacz, maleńki, bądź mężczyzną!

— Kiedy nie mogę,

— Ika dalej dziećak.

— Dlaczego nie możesz?

— Bo... bo... jestem dziewczynką.

ZNAJA SIĘ.

— Niechże sobie kolega wyobrazi, — mówi lekarz, — przywołano mnie do pacjenta, który złamał nogę. Po czterech tygodniach już skakał na trzy stopy w górę.

— Zapewne, gdy mu kolega przysłał rachunek

BEZINTERESOWNA

MIŁOŚĆ.

Beniek Lejzerowicz stara się o rękę córki bogatego kupca Szajnajzena.

— Niech pan powie, panie Benku — spytała raz panna Dora — czy potrafiłby pan pokochać jakąś kobietę bezinteresownie.

— Dlaczego nie? Jeżeli interes by tego wymagał...

SPORT I KULTURA FIZYCZNA

Przed Igrzyskami Sportowymi Polonii Zagranicznej

Równocześnie z Drugim Zjazdem Polaków z zagranicy w lecie br. odbędzie się w Warszawie Igrzyska Sportowe Polonii Zagranicznej.

Celem igrzysk jest porównanie wyników, osiągniętych przez poszczególne polskie skupienia emigracyjne i mniejszościowe we wszystkich gałęziach sportu, uprawianych na wychodźstwie. Poza tym zawody te mają za zadanie ożywienie ruchu sportowego wśród Polonii Zagranicznej, oraz obudzenie w poszczególnych jej skupieniach ducha szlachetnej, dobrze zrozumianej rywalizacji.

Na emigracji bowiem sport ogarnia coraz szersze tereny. Śmiało powiedzieć można, że dziś mamy już swój rodzimy dział sportowy na wychodźstwie i, że dział ten stale się rozrasta.

W Stanach Zjednoczonych Am. Półn. potężne organizacje polskie dawno już zrozumiały wartość sportu i propagują go od wielu lat wśród swoich członków. Związek Narodowy Polski, Zjednoczenie Polskie Rzymsko-Katolickie i Związek Sokolstwa Polskiego w Ameryce zakładają stale drużyny sportowe przy grupach i gminach. Jest to robione celowo i służy jako środek wciągnięcia młodzieży polsko-amerykańskiej do organizacji polskich i życia polskiego i odciągnięcia jej od takich organizacji, które za pośrednictwem sportu mogłyby wynarodzić młodzież polską. Na szczególną uwagę zasługuje dążność wspomnianych organizacji do skupienia młodszej generacji w szeregach harcerstwa polskiego. Po dwuletnim zaledwie okresie organizacyjnym harcerstwo polsko-amerykańskie liczy kilkadziesiąt tysięcy harcerzy i harcerki.

W Kanadzie poziom sportowy młodzieży polskiej jest bardzo wysoki, czego dowodem jest stały udział w grach najsilniejszych zespołów kanadyjskich. W roku 1930 został zorganizowany, staraniem grona młodzieży przy gnieździe „Sokół” w Winnipegu — Polsko-Kanadyjski Klub Sportowy, który położył pierwsze podwaliny pod organizację polskiego życia sportowego w Kanadzie i zgrupował w swych szeregach młodzież, grającą na boiskach w polskich barwach.

W Brazylii teren emigracji polskiej pod względem sportowym objęty jest przez Towarzystwo „Junak”, które obecnie posiada 57 oddziałów, rozrzuconych po miastach i koloniach i zgrupowanych w 10 okręgach z ogólną liczbą około 2.500 członków.

Sport polski we Francji rozwijał się wspólnie i stoi dziś na silnych nogach. Dotyczy to przede wszystkim piłki nożnej. Polski Związek Piłki Nożnej we Francji jest obecnie organizacją potężną i posiada wielkie znaczenie. Związek liczy 56 klubów, podzielonych na 5 okręgów. Ilość członków czynnych wynosi 1.791; młodzieży — 1.000; członków nieczynnych — 1.565. Inicjatywa Rady Organizacyjnej powitana została z całym uznaniem. Na łamach prasy rzucano hasła, które stały się powszechnym dla ogółu sportowego emigracji polskiej we Francji — przygotować się na Igrzyska Sportowe Polaków z Zagranicy w Warszawie.

Również w Belgii życie polskie na odcinku sportu i wychowania fizycznego zaczyna coraz bardziej się rozwijać. Jakkolwiek rodacy nasi w tym kraju nie mają ani boisk, ani odpowiednich funduszy, umożliwiających im racjonalny trening pod okiem trenera, to jednak uzyskują wiele zaszczytnych wyników.

Wiemy wszyscy, jak utrudniony jest rozwój życia narodowego Polaków w Niemczech. Każdy, kto przynajmniej się tam do narodowości polskiej, jest bohaterem. Warunki dla sportu są więc trudne, tembardziej, że braki materialne anulują wszelkie wysiłki. Tem niemniej jednak polscy sportowcy w Niemczech czynią przygotowania do Igrzysk Sportowych w Warszawie.

Sport polski na Litwie, koncentrując się w Klubie „Sparta” z oddziałami w Kownie, Poniewieżu, Wilkomierzu i Birzach, wzniósł się ostatnio na wyżyny w dziale piłki nożnej i

wioślarsztwie. Niestety, nasi rodacy z Litwy, oddzieleni od Ojczyzny przez wieczną zamkniętą i głuchą granicę, w Igrzyskach Sportowych Polonii Zagranicznej udziału wziąć nie będą mogli.

Sport polski na Łotwie skupia się w Polskim Klubie Sportowym „Reduta” w Rydze i w sekcji sportowej Towarzystwa „Haria” — „Lechji” w Dyneburgu. Sportowcy polscy tego kraju odnoszą się z entuzjazmem do projektu wyjazdu na Igrzyska Sportowe w Warszawie, a sądząc po przygotowaniach, wystawią ekipę, która nie będzie potrzebowała się powstydić przed zespołami innych ośrodków zagranicznych.

Sport polski na terenie Śląska Cieszyńskiego przybiera z każdym rokiem na rozmachu. Jest tam 10 zorganizowanych klubów sportowych, które przedewszystkiem uprawiają piłkę

nożną, następnie lekką atletykę, gry sportowe, kolarstwo, boks, narciarstwo, hokej, pływactwo. Oprócz tego, działalność w dziedzinie sportu i wychowania fizycznego rozwijają: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w 11 gniazdach, Stowarzyszenie Gimnastyczno-Oświatowe „Siła”, Towarzystwo Turystyczne „Beskid Śląski” oraz Związek Harcerstwa Polskiego. Na terenie tym przejawia się coraz większe zainteresowanie Igrzyskami Sportowymi Polaków z Zagranicy i już tworzy się tam wspólny Komitet Wykonawczy, który przygotuje i przeprowadzi udział Polaków z Czechosłowacji w Igrzyskach.

Nawet z Chabina w Mandżurii doszła do Rady Organizacyjnej wiadomość, że projekt Igrzysk spotkał się tam z naigoredzszym przyjęciem. Niestety, z powodu wielkiej odległości, ośrodek ten nie będzie mógł wysłać na Igrzyska więcej, niż 2 do 3 zawodników.

Mecz bokserski Polska - Ameryka odbędzie się 18-go maja b. r. w Ameryce

W związku z rokowaniami o rozegranie meczu bokserskiego Polska — Ameryka, dowiadujemy się, że została już ustalona data tego spotkania. Mecz odbędzie się 18 maja — jak już donieśliśmy — w Chicago.

Amerykański Związek bokserski opłacać będzie koszty podróży i utrzymania tam i z

powrotem dla 10-ciu członków drużyny polskiej, a ponadto daje trenera po przejeździe na miejsce naszej drużyny do dyspozycji aż do dnia zawodów.

Reprezentacja nasza została zakontraktowana tylko na jeden mecz w Ameryce.

„AKB” remisuje z „Wisłą” 5:5

Do powyższych zawodów stanęły obie drużyny w osłabionych składach. Wisła bez Jurczyka i Mieczysławskiego, A. K. B. bez Biuha i Baingi. W dwóch wagach t. j. koguciel i piórkowej, walki nie odbyły się z powodu nadwagi oraz choroby zawodników. Wyniki są następujące:

Waga musza: Dulok (AKB) — bije na pkt. Kawalera (W). Przez wszystkie 3 rundy przewagę ma Ślązak. Waga lekka: Zioliński (A. K. B.) zwycięża Korcenię (W) przez dyskwalifikację w 1 rundzie. Waga półśrednia: Żbik I bije na punkty Wildnera (AKB), mając cały czas przewagę. Waga półśrednia: Wiedeman (AKB) remisuje z Karolem (W). Ładne i inte-

resujące spotkanie w żywym tempie. Waga średnia: Zienkiewicz (W) zwycięża przez techniczny k. o. Bojera, który nie ma pojęcia o boksie.

Sędziował w ringu p. Kupfer.

Oprócz tego odbyły się spotkania ciężkoatletyczne. W walce francuskiej Derlat bije na punkty Bieńczyńskiego. Bardzo interesujące spotkanie w walce wolno - amerykańskiej między mistrzami Polski Bajorkiem i Jaworskim, zakończyło się zwycięstwem Jaworskiego przez dyskwalifikację Bajorka. Na zakończenie Ołowacki w podnoszeniu ciężarów wyrównał rekord Polski w wadze koguciel (75 kg.)

Nowe komplikacje w finałowych rozgrywkach drużynowych w boksie

W poniedziałek doszły do Warszawy pogłoski, że Warta zamierza nie stawić się, ze względu na osłabiony skład drużyny (Majchrzycki) do finałowego meczu o drużynowe mistrzostwo Polski ze Skodą w dniu 28 b. m. o godz. 12 w Warszawie.

Tymczasem Skoda opłaciła już kosztowną salę Cyrku i postanowiła obstać przy dotrzymaniu przez Wartę terminu i nie zgodzić się na przełożenie meczu. Skład Skody, która wystąpi bez Pisarskiego, będzie następujący:

Czarnecki, Miller, Cyran, Bakowski, Seweryniak, Woźniak, Antozak, Stillebe.

Zdecydowane stanowisko Skody zmusi prawdopodobnie Wartę do przystania swojej drużyny do Warszawy. Oba zespoły będą prawdopodobnie pozbawione swoich najlepszych przedstawicieli w wadze średniej, ale i bez nich oczekiwać można wspaniałej rewii pięściarskiej. Warta stanie przed ciężkim zadaniem, aby zatrzymać wielokrotnie już zdobyty tytuł drużynowego mistrza Polski.

Heljasz goiów do podróży za Ocean

Polski Zw. Lekkoatletyczny otrzymał niedawno zaproszenie dla dwu zawodników na wyjazd do Ameryki. Z wysłania Pławczyka i Kusocińskiego musiano zrezygnować, gdy obaj znajdują się bez formy, natomiast zaproponowano przysłanie oficjalnego rekordzisty świata w pchnięciu kulą — Heljasza.

Według wiadomości, otrzymanych od Poznańskiego O. Z. L. A., Heljasz nie przerywa treningu i osiąga stale ponad 15-cie metrów w pchnięciu kulą, a w rzucie dyskiem prze-

kracza na treningach odległość polskiego rekordu.

W razie zgody organizatorów zawodów (Związek Sokolstwa Polskiego w Ameryce) Heljasz spotka się z elitą miotaczy amerykańskich. Obok niego wystąpi na zawodach również i Walasiewiczówna, której wysłano już z Polski pozwolenie na start. Będzie to ciekawy sprawdzian formy naszej bezkonkurencyjnej zawodniczki.

Walne zgromadzenie K. Z. O. P. N.

Zwyczajne walne zebranie Krakowskiego Okręgowego Związku Piłki Nożnej odbyło się w niedziele. 21 bm. w sali portretowej Magistratu pod przewodnictwem prezesa gen. Mondy. Obrady trwały 6 godzin i toczyły się w lekko podnieconej atmosferze. Sprawozdania, a szczególnie Wydziału Gier i Dyscypliny wywołało żywą dyskusję. Mimo objętości niektórych delegatów udzielono wszystkim absolutorium. Osobny wniosek na wyrażenie podziękowanie kapitanowi związkowemu przyjęto przez aklamację. Poważna różnica zdań zarysowała się przy obradach nad zmianą systemu gier mistrzowskich klasy B., ponieważ

provincia dażyła do zmierzania się z Krakowem. Ustalono, że w bieżącym sezonie klasa A. składać się będzie z grupy klubów klasy A. i grupy rezerw ligowych. Klasa B. została podzielona na 4 grupy a to krakowska, podmiejska, tarnowska i chrzanowska.

Z wniosków, najciekawszymi były w sprawie zniesienia autonomii PZS i Ligi PZPN. Obydwa zostały uchwalone. Demonstracyjny wniosek przeciw rewanżowemu spotkaniu Polska — Niemcy upadł. Wypowiedziano się też, za utrzymaniem karencji.

Odbyte wybory przyniosły następujące rezultaty: Prezes: gen. Mond, wiceprezisi:

Sport na Śląsku

KS. CHORZÓW I MŁ. — AKS. I. MŁ.
Powyższy mecz odbył się na boisku Chorzowa. Chorzów starannością dominuje nad AKS. Bramki dla Chorzowa zdobyli: Kapek 2, Stelmach 2.

TOW. GIMN. SPORT „ZGODA” BIELSZOWICE

zwołuje 28 bm. o godz. 16 w lokalu p. Ciepika w Bielszowicach doroczne walne zebranie. W razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków, drugie prawomocne walne zebranie odbędzie się o pół godziny później.

K. S. ROZDZIEN-SZOPIENICE

komunikuje, że wszelką korespondencję należy zwracać na ręce sekretarza p. Fioła Konrada, Szopienice, Ogród Dworcowy 1.

WALNE ZEBRANIE K. S. „NIKISZ 20”

14 bm. odbyło się roczne walne zebranie Klubu Sportowego „Nikisz 20” w Nikiszowcu. Między innym wybrano nowy zarząd w składzie pp.: Aptekarz Wł. Buechs — reprezentant, nauczyciel Chmura St. — prezes, Ficek Fr. — wiceprezes, Bańczyk B. — sekretarz, Nagengast i Böhm Stan. — gospodarze. Do komisji rewizyjnej pp.: Apt. Buechs, Drys Jan i Pietrzyk Alf. Ławnikami zostali pp.: Józ Ignacy i Mutke Wilhelm. Sad koleżeński pp.: Nagengast, Józ Ign. i Ficek Franc. Kronikarzem wybrany został Bańczyk Br.

Wszelką korespondencję kierować prosimy do sekretarza Brunona Bańczyka w Nikiszowcu, ulica Dąbrowskiego 4, tel. 982 Katowice.

Sport w Małopolsce

MISTRZOSTWO KRAKOWA W KOSZY- KÓWCE

zdołała YMCA, bijąc w decydującym spotkaniu Cracovię 28:21 (10:9). Wskutek tego zwycięstwa Kraków na mistrzostwach Polski będzie reprezentować YMCA.

MECZ HOKEJOWY LEGJA — MAKKA

o mistrzostwo okręgu krakowskiego, z powodu złego stanu lodu został odwołany.

Spotkanie to przesługuje w tym roku prawdziwy pech, albowiem termin wyznaczony już był 3 razy, a zawsze na przeszkodzie stanęła odwila.

„Cracovia” — „Stadion” (Król. Hufa) 8:1 (2:1)

Tylko do przerwy zdołali Ślązacy przeciwstawić się prawie kompletnej drużynie Cracovii, demonstrując wcale ładne zagranie, tracąc jednak orientację pod bramką. Goście już w 1 min. uzyskali prowadzenie ze strzału Jędrze asza. Po przerwie opadli na siłach i pozwolili Cracovii zdobyć pod rząd 6 bramek.

Punkty zdobyli: Kisieleński 4, Mysiak 3 i Malczyk 1. Sędziował p. Knobel.

Hokeiści „Pogoni” Katowickiej wyjeżdżają do Czechosłowacji

Jak się dowiadujemy, z końcem stycznia wyjeżdża do Czechosłowacji zespół hokejowy „Pogoni” katowickiej.

„Cracovia” nie pojedzie do Brna

Z powodu odwilży międzynarodowy turniej hokejowy w Brnie został odwołany i ma się odbyć 27 i 28 bm. Jednak „Cracovia” nie pojedzie, gdyż w tym czasie część graczy wyjeżdża z reprezentacją Polski na mistrzostwa świata, albo też „Cracovia” rozegra wówczas mecz rewanżowy o mistrzostwo Polski z „Lechią” Lwów.

Ogłoszenia

TANIO KOSTJUMY MASKOWE teatralne, fraki, smokingi. Dla związków bardzo tanio. Katowice, Stawowa 16, mieszkanie 8.

SZANUJ swój grosz. Meble kupuj tylko we firmie „Meblanko” Katowice, Młyńska 5. Urządzenie kuchenne 7 części zł. 115, oraz najelegantsze jadalnie i sypialnie po bardzo niskich cenach. Sypialnia dębowa 350 złotych. Dostawa bezpłatna. 5022d

starosta dr. Wnęć i p. Statter, sekretarz: dr. Kwaśniewski, skarbnik: Wójcik, kapitan związkowy Kaluża, członkowie mgr. Koenig, dr. Goldfinger, dr. Kleinhaendler, inż. Lityński, Delekt, Niemczyński, Matla, Góra. Przewodniczący Wydziału Gier i Dyscypliny: Bury, członkowie: Rutka, Kozłowski, Marszałek, Niemniński, Kuczański, inż. Jelonek, Hocheiser, Raab, Nowak, Piątkowski, Bułka, Apseł, Komitka rewizyjna dr. Kwieciński, dr. Lemler mgr. Wajda, zastępcy: Machaj i Windisch, Delegaci na walne zebranie Polskiego Związku Piłki Nożnej: gen. Mond, Statter, i dr. Kwaśniewski.

Jak oceniał pięścierz Policyjny K. S. w Łodzi

W związku z meczem bokserskim IKP. Łódź — Policyjny KS. Katowice, rozegranym w Łodzi, prasa łódzka poświęca wiele miejsca pięścierzom śląskim, przyczem „Łódzki Głos Poranny” pisze:

„Drużyna gości nie pokazała wiele. Dużo ambicji i serca do walki, olbrzymią wytrzymałość przy dość prymitywnej technice i niezłych warunkach fizycznych. Nowakowski w muszce, Milich w lekkiej i Gburski stali na wysokości zadania. Wystrach już dawno się skończył. Pozostała mu siła fizyczna i owa impulsywność w walce, która nieraz już przyniosła mu zwycięstwo. Meczko jest nadal wysoce wartościowym materiałem na boksera. Ma uszczk nie mógł w ogóle pokazać nic w walce z Woźniakiem. Ruścecki — był piłką treningową dla Chmielewskiego a reprezentant w wadze ciężkiej — Wrażdło w żadnym wypadku nie zasługuje na miano pięścierza.”

360

STRESZCZENIE POCZATKU POWIEŚCI.

Jan Tadeusz, hrabia Klimczok z Bielska pozbawiony majątku i nazwiska przez oszusta Lubara, uciekł w góry z postanowieniem, że będzie tępił złych, a bronił pokrzywdzonych. Klimczok dobrał sobie towarzyszy i utworzył z nimi bandę rozbójniczą, która swoją siedzibę miała w pobliżu malowniczej doliny Bystrej. W jakimś czasie później pojedynek między księciem Sułkowskim a markizem di Marsalą został przerwany przez zbójców, którzy wypadli z gęstwiny pod wodzą Markusa, zastępującego chorego naczelnika Klimczoka.

— W takich warunkach cała ta sprawa nic nas nie obchodzi. Niechże sobie tak zwani panowie skórę garbują, o ile im się żywnie podobą.

Markus miał wielką ochotę zawrócić.

Lecz doktor był tym razem innego zdania.

— Myślę, że powinniśmy przynajmniej przyszywać się tej zabawie. Przynajmniej będziemy mieli rozrywkę!

Doktor nie mógł być zdziwiony, że Markus na tę uwagę nic nie odpowiadał, tylko wzrok utkwiał nieruchomo przed siebie.

Zdawało się, że Markus przez kilka chwil wszystką władzę zmysłów w wzrok przelał.

Nagle twarz jego zmieniła się strasznie. Z lica spłynęła mu ostatnia kropla krwi. Wzrok nieruchomo utkwiał w jednego z przeciwników, który wyprostowany, jak świeca, czekał, aż go ugodzi kula z pistoletu, którego lufę na niego wymierzył drugi przeciwnik. Doktor poznał odrazu, dlaczego Markus tak nagle się zmienił.

Bo i on poznał księcia Sułkowskiego zaraz od pierwszego wejrzenia.

— Do diabła, — syknął przez zęby. — To dziwna niespodzianka.

Markus usłyszał te słowa. Wstrząsnął się cały. Z oczu posypały się iskry.

Właśnie markiz wznosił w górę pistolet i rozległ się głos komendy, który wyraźnie dolatywał do uszu zbójców.

Markus odwrócił się do doktora i do drugich zbójców.

— Naprzód! Kto mi dobrze życzy i chce mi pomóc do zemsty, niech idzie za mną!

— Co chcesz uczynić? — szepnął doktor. — Nie przeszkadzaj im. Zdaje się, że właśnie ktoś inny zemści się za ciebie!

Markus nie zważał na te słowa. Już pobiegł naprzód. Markus i reszta zbójców skoczyli za nim.

— Dwa! — zabrzmiał głos komendy.

Markus biegł z takim impetem, że mu kolce podrapały twarz i ręce, a gałęzie uderzały go o lica.

Bo nie chciał i nie mógł się spóźnić, chciał przeszkodzić pojedynekowi, zanimby padł strzał śmiertelny.

W tej samej chwili, gdy Markus wypadł z zarośli, pojawili się po drugiej stronie policjanci.

Lecz Markus nie zważał na nich, ani na księcia i sekundantów.

W kilku skokach stanął przed markizem, który z przestachu opuścił ramię. Potem wytrącił markizowi pistolet z ręki.

— Precz z tą bronią! — krzyknął Markus. — Ów człowiek — przy tych słowach wskazał na pobladłego księcia — należy do mnie, bo muszę zemścić się na nim!

Niespodziewane zjawienie się zbójców wprawiło wprost w osłupienie wszystkich obecnych, nie wyjmując nawet policji.

Tymczasem wpadli na metę także towarzysze Markusa.

Zanim obecni zdążyli oprzytomnieć z osłupienia, już ich otoczono.

Markus nie mógł się powstrzymać od pogardliwego uśmiechu, gdy widział mnóstwo ludzi pobladłych ze strachu.

Tylko markiz di Marsala zachował poniekąd spokój.

— Zdaje mi się, — powiedział, — że tu zachodzi napaść na publicznym miejscu.

Wiele pieniędzy i kosztowności u nas nie znajdziecie, a jeżeli chcecie nas ograbić, pospieszcie się przynajmniej i oddalcie się czemprędzej.

Pojedynek, jaki mamy do załatwienia, nic was nie obchodzi!

Markus potrząsał głową przecząco.

— Zgadza się na to. Lecz powinienem pan z mych słów wywnioskować, że nie mamy na celu grabieży, tylko że chcemy porachować się z tym panem.

Jakiego rodzaju i ilu zbrodni się dopuścił, dowiesz się pan, jako też drudzy obecni za chwilę.

Przekonał się pan potem, że księżę Sułkowski pomimo swego dumnego nazwiska, nie jest godzien paść w uczciwym pojedynku z ręki uczciwego człowieka.

Potem wzrok jego padł na Szymona Lubara, który stał blady, jak trup, i drżał na całym ciele.

Markus przystąpił do niego i zmierzył go pogardliwym wzrokiem od stóp do głowy.

— Dlaczego drżysz, Szymonie Lubarze? Ah, wiem już, trzęsiesz się, jak osika, bo niemniejszym jesteś łajdakiem od księcia Sułkowskiego.

Zaiste, pięknego sekundanta wybrał sobie książę Sułkowski.

Godniejszego nie byłby znalazł.

Zasłużyłeś na to, abym ci odpłacił za wszelkie łajdactwa, jakie popełniłeś, tak samo, jak się natychmiast wywdzięczę księciu Sułkowskiemu!

Niemna dość wielkiej kary, którą była dostateczną pokutą za mnogie twoje grzechy.

Lecz nie obawiaj się! Dziś ci nawet włosy nie spadną z głowy.

Dosyć będziesz miał kary, gdy obawiając się naszej zemsty, bez przestanku, jeszcze jakiś czas pożyczysz.

Bo słuchaj, pięść, która ci zdruzgotce, odtąd każdej chwili zawisnie nad twoją głową.

Będziesz żył w wiecznym strachu, dopóki ci śmierć nie zaskoczy.

Zresztą gdybym cię dziś zabił, uprzedziłbym w zemście drugiego, który ma większe do ciebie prawo!

Gdybym cię zabił, rozgniewałby się on na mnie tak samo, jak ja na owego kawalera, — to mówiąc wskazał na markizę — gdyby jego kula przeszła piersi księcia Sułkowskiego i pozbawiła mnie możliwości zemsty.

(Dalszy ciąg)

W kościele parafialnym w Miejskim Janowie pobłogosławiony został związek małżeński pomiędzy stałymi naszymi Czytelnikami p. Wilhelmem Gerlatą i p. Wiktorją Matuchówną z Szonienic. Młodę parze „Szczęść Boże“.

Notowania giełdy w Warszawie

z dnia 23 stycznia 1934 r.

Papier państwowy:

3 proc. poz. budowlana 40.50 — 41.00, 4 proc. poz. inwest. zw. —, 4 proc. poz. inwest. seryjna —, 5 proc. poz. konwersyjna 55.00 — 55.50, 5 proc. poz. kolejowa —, 10 proc. poz. kolejowa —, 6 proc. poz. dolarowa 61.50 — 62.00, 6 proc. poz. stabiliz. 57.38 — 57.63 — 57.50 — 58.00 — 57.75 drobne. 7 pr. L. Z. Państw. Banku Rolnego 83.25, 8 proc. L. Z. Państw. Banku Rolnego 94.00, 7 proc. L. Z. Banku Gospod. Krajow. 83.25, 8 proc. L. Z. Banku Gospod. Krajowego 94.00, 7 pr. obligac. Banku Gosp. Kraj. 83.25, 8 proc. obligac. Banku Gosp. Kraj. 94.00, 4 i pół L. Z. Ziemijskie Kredyt. 49.75 — 50.00, 4 proc. poz. dolarowa 51.00 — 51.50. Tendencja mocniejsza.

Dewizy:

Belgia 123.90 124.21 123.59, Gdańsk 172.90 173.33 172.47, Holandia 357.55 358.45 356.65, Londyn 27.80 27.94 27.66, Nowy Jork 5.54 5.57 5.51, Nowy Jork kabel 5.56 5.59 5.53, Paryż 34.89 34.98 34.80, Praga 26.37 26.43 26.31, Szwajcaria 172.22 172.65 171.79, Włochy 46.67 46.79 46.55, Sztokholm 143.50 144.20 142.80, Oslo 139.80 140.50 139.10. Tendencja niejednolita.

Waluty:

Marka niem. nieof. 210.75, dolar prywatnie 5.52.

Pożyczki polskie w Nowym Jorku: Dolarowa 63.25, Dillonowska 75.00, Stabiliz. 91.25, Warszawska 55.00 Śląska —.

Poznańska giełda zbożowa

z dnia 23 stycznia 1934 r.

Ceny parytet. Poznań.

Zyto 14.50—14.75, Pszenica 16—16.50, Owies jednolity 11.75—12, Jęczmień 695—705 gr. 14.25—14.50, Mąka żytnia I gat. 0—55 proc. z workiem 21—22.50, Mąka pszena I gat. A 20 proc. z workiem 32.25—35.75, Ospa żytnia przem. stand. 10.25—11, Rżepak zimowy 45—46, Groch Wiktoria 23—26, Groch zryca 33—35, Mak niebieski 49—54, Wyka latowa 14—15, Peluska 14—15, Makuch liniany tafe 18.50—19.50, Siat Soja 22.50—23, Konieczyna czerwona surowa 170—200, Konieczyna żółta odłuszczona 90—100, Konieczyna żółta w łuskach 30—35, Konieczyna szwedzka 90—110, Seradela 13—14, Ziemiaki fabryczne za kg. proc. 20 i pół gr., Przelot 90—110, Tymoteusz 25—30, Ruśgras angielski 44—48, Lubin niebieski 6—7, Siemię lniane 47—50. Uspokojenie spokojne.

Przygody bezrobotnego Froncka

Gospodyni zmiata szczytkę pajęczynę na suficie, (którą Froncek... narysował), przyczem pocl się obficie.

Froncek zaś, udając Greka, nad gospołą się lituje i usunąć pajęczynę bardzo szybko obiecuje.

Potem przyniósł kubek wapna, wszedł wysoko na drabinę, i śmiejąc się pokryłmu, wnet zamazał pajęczynę.

Gospodyni, ucieszona, poklepała Froncka w główkę i na dowód swej wdzięczności dała mu pięć złotych (Ciąg dalszy nastąpi)

Miesięczna prenumerata „7 GROSZY“ wynosi zł. 2,31
W kraju z przesyłką pocztową „ „ 2,31
Przy zamówieniu w urzędzie pocztowym „ „ 2,41

KONTO P.K.O. KATOWICE
Nr. 301.746

CENNIK
OGŁOSZEN

1 pole 35 x 67 mm. zł. 15
Ogl. drobne 20 gr. za słow.